

Oponentský posudek diplomové práce Jiřího Prokopce, *Strašnice. Vlastivědný popis obce*, Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, Praha 2005

Jiří Prokopce sám charakterizuje svou práci „Strašnice. Vlastivědný popis obce“ jako „uceleného vlastivědného průvodce územím rozkládajícím se na dnešním katastru Strašnic, jež je součástí desátého pražského obvodu“ (s. 11). Z formálního hlediska nelze práci nic zásadnějšího vytknout. Je opatřena podrobným obsahem usnadňujícím čtenářovu orientaci a text je členěn do kapitol a podkapitol. Nechybí úvod, závěr, seznam literatury a přílohy.

Bohužel práce je již od počátku zatížena řadou závažných nedostatků. Především již v úvodu chybí rozbor použité literatury, zmínka o pracích Karla Paula a Karla Výruta je bohužel nedostatečná. Následně autor v textu rozvíjí řadu vlastních teorií, které bohužel nepodepřel žádnými logickými argumenty. Překvapivá je např. formulace „na východ od obce nejsou žádné větší vyvýšeniny, což umožnilo průmyslový rozvoj obce - vanoucí západní vítr odnášel škodliviny z továren pryč z města, protože mu nekladly odpor žádné překážky“. Znamená to, že se průmyslové závody stavěly jen v takto situovaných obcích?

Jako zásadní problém se ale ukázala diplomantova neznalost psaní elementárních vědeckých textů. Práce je sice opatřena poznámkami, ve většině případů ale jen výkladovými, a odkazy na literaturu (velmi často bez odkazů na příslušné stránky) autor vkládá i přímo do textu. Zdá se, že diplomant přecenil své síly, protože ani samotný text práce nevyniká větší kvalitou. Zarážející jsou zejména nedostatky v oblasti historie, jejíž alespoň rámcová znalost je pro psaní vlastivědných textů nezbytná. Už etymologie názvu obce (s. 15) je nedostatečně rozpracována, zejména zde nejsou žádné odkazy na základní literaturu s výjimkou klasické Profousovy práce. Na s. 20 nás autor informuje, že Keltové razili mince, což není zcela přesné, protože keltské mince (tzv. duhovky) byly většinou odlévané. To jsou ale pouhé detaily. Na s. 22 začíná historický text, ve kterém se „ztratí“ i problému znalý odborník. Není jasné, co autor myslí větou „první písemné zmínky o čtvrti Strašnice (de-Strasnic, společně s Michlí)“ a proč uvádí bohemizovanou podobu jména u latinského Herodes de Strašnic (s. 22). Na s. 24 je zmíněn „Jan Hlas, nový manžel Kateřiny“ bez uvedení informace, kdo byla ona Kateřina. Za opravdu překvapivé můžeme považovat zjištění, že „kopa - 60 kusů“ (v tomto případě ale raději grošů) - s. 24, pozn. 9. V pozn. 10 autor neuměl rozvést obvyklou zkratku kop gr. č. (grošů českých), kterou interpretoval jako „kop granátů

českých“.

Při popisu historie obce se navíc Jiří Prokopec nedrží žádné linie a nesouvisle přeskakuje od jednoho tématu k druhému. Známy spor Kopidlanský versus pražská města tak ponechává nejen bez úvodu, ale také bez (byť stručného) vylíčení vnitropolitických příčin napětí mezi šlechtou a městy. Celá práce vůbec působí nepřehledně, jako souhrn z kontextu vytržených informací bez jakéhokoli konceptu. Po kapitole o Kopidlanském následuje podkapitola o zkoušení děla ve Strašnicích a po ní kapitola Region od stavovského povstání do ukončení sedmileté války. V ní ze pozoruhodná je zejména informace (s. 27), že „majitelé pozemků se je snažili co nejvýhodněji zpeněžit na úkor poddaných“, což samozřejmě nebylo možné, pokud by nebyli jejich vlastníky a pak by na to měli logické právo. Vrchnost ale poddanskou půdu samozřejmě prodávat nemohla. Několik chyb obsahuje i pasáž (s. 28-29) o třicetileté válce: Sasové obsadili Prahu roku 1631 nikoli 1632), Švédové pak zpustošili okolí hlavního města nejen roku 1648, ale také v l. 1639 a 1645. Naprosto neuvěřitelná je autorova neznalost v oblasti válek o dědictví rakouské (s. 30, pozn. 22), které nejen špatně datuje, ale především je souhrnně označuje za sedmiletou válku.

Přestože autor práce často uvádí majetkové změny, ke kterým v obci docházelo, nepracuje nikdy ani s vydanými prameny a jeho informace tak mají téměř nulovou hodnotu. Nepochopitelná a zcela spolu nesouvisející je např. informace: „Vrchnost si v této době hleděla především vlastního prospěchu a nedbala na další ožebračování poddaných. Tak byl po třicetileté válce například prodán Vítkovský statek (...) nebo (...) chalupa Urbanovská...“ (s. 29). Přitom bylo možné využít existujících edic katastrů. Totéž platí o „Kacířství ve Strašnicích“ (jeden ostavec na s. 30-31), kde neuvádí žádnou literaturu a nepoužil ani základní edici „Soupis poddaných podle víry“. Jak již bylo uvedeno dříve, autor se nedržel při psaní žádné výkladové linie. To je jasně vidět i v podkapitole „Růst obce a vznik Nových Strašnic“ (s. 32), kde nás informuje o územním rozvoji obce, aby následně oznámil, že „Nové Strašnice dostaly (...) od pražského magistrátu zvonek na sloupě a byla jim udělena povinnost, aby jej opatrovaly a vydržovaly“, nevysvětluje ale co má tento zvonek s rozvojem obce společného.

V tomto duchu pokračuje práce dále. Nepřesná je informace, že František Trmal pocházel ze starého rodu z Tousic (správně z Toušic resp. Taussicz), protože jeho renabilitace byla zrušena roku 1909 kvůli falšování matrik (s. 44). Velmi stručně je nastíněna také historie protinacistického odboje v obci (s. 67-69). Naopak poměrně zajímavě je vylíčen konec 2. světové války a osvobození (s. 71-76). Za přínos lze

označit také základní (byť stručné) pasáže o významných osobnostech Strašnic, stejně jako výpověď starousedlíka Ing. Milana Hály přiloženou i na zvukovém disku.

Tyto pozitivní stránky práce ale opět znehodnocuje jen velmi stručný seznam literatury a pak věc, se kterou se setkáváme v celé práci - neobyčejně vysoký počet pravopisných chyb. Už na s. 4 autor děkuje „Ing. Milanu Hálovy (!)“ a v tomto duchu pokračuje i nadále (interpukce, velká písmena). Ovšem i pokud odhlédneme od těchto nedostatků, je třeba konstatovat, že práce obsahuje mnoho zásadních nedostatků. Kromě chybějící didaktické části i neobyčejné množství fatálních omylů, chyb a základních neznalostí. Na základě těchto skutečností proto nedoporučuji diplomovou práci k obhajobě.

PhDr. Jan Županič, Ph.D.